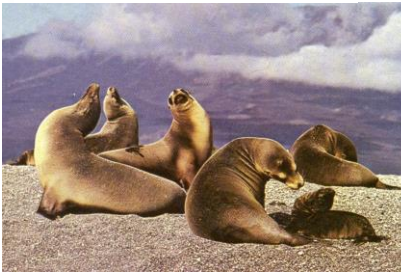

Stichting
Vrienden van de
Galápagos Eilanden

NIEUWS ONLINE

September 2013

Heeft u al in uw agenda genoteerd en tijd gereserveerd?

Vriendendag 19 oktober 2013

in Maarn (aanvang 14.00 uur) met als spreker

Prof.Dr. Lukas Keller

hoofd van het Institute of Evolutionary Biology and Environmental Studies

van de Universiteit van Zürich

met als titel

Research for conservation: “The Floreana mockingbird”

(uitvoerige aankondiging volgt)

Uitgifte speciale zegel Lonesome George

Op 24 juni 2013 was het precies een jaar geleden dat Lonesome George dood werd aangetroffen in zijn verblijf in het fokcentrum Fausto Llerena bij Puerto Ayora op Santa Cruz. Nagenoeg iedere bezoeker van de Galápagos Eilanden bezocht dat centrum speciaal om hem, de laatste nog levende reuzenschildpad van het eiland Pinta (*Chelonoidis abingdonii*), te zien. Als hij zich al vertoonde tenminste. Ter gelegenheid van de herdenking van zijn eerste sterfdag werd een speciale postzegel uitgegeven. Hiernaast vindt u een (vergroete) afbeelding van de Lonesome-George-zegel. De PTT van Ecuador heeft 200.000 postzegels laten drukken, waarvan 150.000 voor verkoop op de Galápagos en 50.000 voor verkoop op het vasteland. Ongetwijfeld wordt de Lonesome Georgezegel een “collector’s item” voor bezoekers van de archipel.

Waarschijnlijk horen we in de naaste toekomst nog meer van Lonesome George. Zijn stoffelijk overschot is immers in maart overgevlogen naar New York om daar in het National History Museum te worden gebalsemd. Bovendien was het een retourtje New York. Zodra het nieuw te bouwen museum bij Puerto Ayora gereed is, keert de gebalsemd Lonesome George terug naar de Galápagos om een centrale plaats te krijgen in de nieuwe, nog vorm te krijgen expositie over de reuzenschildpadden van de Galápagos Eilanden. Eén voordeel, zich onttrekken aan de nieuwsgierige blikken van de bezoekers, zoals Lonesome George tijdens zijn leven met regelmaat deed, is er dan niet meer bij.

Intussen heeft men nog steeds de hoop niet opgegeven dat er ooit weer Lonesome Georgeachtige reuzenschildpadden op Pinta zullen rondlopen. Op de vulkaan Wolf op Isabela heeft men immers “hybride” schildpadden aangetroffen met genen die in ieder geval een duidelijke verwantschap met *Chelonoidis abingdonii* doen vermoeden, of zoals men in het laatste nummer van Matters zegt “with Pinta-like genes”. Alles is er nu op gericht om die lijn verder te volgen en een nieuwe generatie van “abingdonii-achtige” schildpadden te fokken die zich in de specifieke omstandigheden op Pinta zullen thuisvoelen.

Secretaris: Drs. Frans J. Engelsma

De Toltoeren 39, 3912 AG Rhenen – tel. 06 22462591 – info@galapagos.nl – www.galapagos.nl

IBAN: NL26TRIO0198308698 t.n.v. Vrienden van de Galapagos Eilanden, Havelte

Jonge schildpadjes voor Pinzón

Ook op het eiland Pinzón dat tussen Santa Cruz en Isabela ligt, komt een reuzenschildpad voor, *Chelonoidis ephippium*. In de jaren vijftig van de vorige eeuw was het aantal gedaald tot 120 individuen, met als belangrijkste oorzaak de predatie van eieren en jonge schildpadjes door de zwarte rat die op Pinzón, evenals op tal van andere eilanden, welig tierde. Aanvankelijk probeerde men de populatie door fok in gevangenschap weer op te krikken. Met redelijk succes: rond de eeuwwisseling werd het aantal op 500 schildpadden geschat. De grote klap werd echter zeer recent gemaakt met de succesvolle bestrijding van de ratten en muizen op het eiland met behulp van het door een Amerikaanse firma beschikbaar

gesteld bestrijdingsmiddel. Dat werd al eerder gebruikt op een aantal andere kleine eilanden, zoals Bartolomé, Rábida en South Plaza, en nu dus op Pinzón.

De methode kent echter één groot nadeel en wel dat men kwetsbare soorten als Galápagosbuizerd en landleguaan tijdelijk moet opsluiten om te voorkomen dat zij zich te goed doen aan de vergiftigde kadavers van de bestreden ratten en muizen. Bepaald geen sinecure, vooral niet in het geval van de Galápagosbuizerd, waarvan het vrouwtje meestal samen met een aantal mannetjes

een territorium bezet. Tijdens de operatie op Pinzón schijnt een tiental Galápagosbuizerds, ongeveer een zesde deel van de totale eilandpopulatie, het loodje gelegd te hebben. Met name daarover hebben sommige media nogal heftig gereageerd en naar aanleiding daarvan vroeg het radioprogramma “Met het Oog op Morgen” op zijn beurt naar de mening van de Vrienden.

Hoe betreuenswaardig het verlies van de Galápagosbuizerds ook is, vooral gelet op het feit dat hun populatie op de Galápagos Eilanden waarschijnlijk minder dan 800 individuen telt, de bestrijding van de ratten en muizen is en blijft uiterst belangrijk voor het behoud van de natuur en soorten aldaar. Hopelijk komt men er snel achter, wat er fout is gegaan en herstelt de buizerdpopulatie op Pinzón zich spoedig..

In een persbericht over Pinzón wordt gemeld hoe elf parkwachters met elk tien of elf schildpadjes (*Chelonoidis ephippium*) op hun schouders het moeilijk begaanbare, maar inmiddels ratten- en muizenvrije eiland optrekken om er de in het fokcentrum bij Puerto Ayora gefokte schildpadjes uit te zetten. De ditmaal 118 schildpadjes brengen het totale aantal dat op Pinzón is uitgezet, op 783! Het is nu zaak om dit bestand van jonge dieren verder aan te vullen en te laten opgroeien tot zij in staat zijn om op eigen kracht de Pinzónpopulatie op peil te houden.

Surfer gebeten door haai

Haaien vormen normaal gesproken geen gevaar in de Galápagos. Af en toe zie je wel eens een aantal witpuntrifhaaien heen en weer patrouilleren in het ondiepe water vlak voor een zandstrandje en als je geluk hebt kom je deze soort ook wel eens tijdens het snorkelen tegen. Klaarblijkelijk kan het verkeren, want in het afgelopen voorjaar ontvingen we het bericht dat een 29-jarige surfer was gebeten door een haai. Het slachtoffer werd met een fikse vleeswond aan zijn been afgevoerd naar het ziekenhuis in Puerto Ayora, maar gelukkig bleek de verwonding niet ernstig te zijn.

De “aanval” vond plaats in Tortuga Bay, een populaire baai vijf kilometer west van Academy Bay bij Puerto Ayora, waar druk gezwommen, gekajakt en gesurft wordt. Zoals Collins Traveller’s Guide “Wildlife of Galápagos” het zegt, kom je er regelmatig witpuntrifhaaien tegen, maar die zouden niet agressief zijn. Het is trouwens niet bekend, welke haaiensoort deze aanval heeft uitgevoerd.

Reuzenschildpad doet albatros overleven

Dat het bij het in stand houden van soorten niet alleen gaat om de juiste genen, maar ook om de juiste levensomstandigheden toont een persbericht over Española aan. Op dit oostelijk gelegen eiland broedt de Galápagosalbatros; sterker nog, behoudens een piepkleine broedkolonie op een eilandje voor de kust van Ecuador is dit de enige plek ter wereld, waar deze soort broedt. Al eerder (zie Galápagos Nieuws nr. 28 – Voorjaar / Zomer 2012) berichtten wij dat de Galápagosalbatros zich in zwaar weer bevindt. Recente tellingen wijzen op een sterke daling van het aantal broedparen, van zo'n 12.000 in de tweede helft van de vorige eeuw tot niet meer dan 4.000 tegenwoordig. De belangrijkste oorzaak van die achteruitgang schijnt gelegen te zijn in de verandering van de vegetatie op Española en dat is weer het gevolg van de aanwezigheid van grote groepen verwilderde geiten.

Door hun foeragegedrag werd Española namelijk steeds meer overwoekerd door houtige gewassen, terwijl de albatros als grondbroeder juist open terrein nodig heeft. Uit een persbericht blijkt dat de rigoureuze uitroeiing van de verwilderde geiten op dit eiland, die al

zo'n vier decennia geleden plaatsvond, eindelijk zijn vruchten begint af te werpen. Niet alleen voor *Chelonoidis hoodensis*, de schildpaddensoort die op Española thuishoort, maar ook voor de Galápagosalbatros. Enerzijds blijken er steeds meer schildpadjes in het wild uit het ei te kruipen, anderzijds heeft zich onlangs een grote broedkolonie van de Galápagosalbatros op het centrale deel van het eiland gevestigd. Het is een meer dan welkome aanvulling op de broedkolonie op Punta Suarez, op de intensief door toeristen bezochte westpunt van Española.

De nieuwe broedkolonie op het centrale deel van Española is een fraai voorbeeld van hoe de ene soort, in dit geval de Galápagosalbatros, sterk afhankelijk kan zijn van een andere, niet verwante soort, de reuzenschildpad. Het graasgedrag van de laatste beïnvloedt het gebied dusdanig dat de albatros er eindelijk weer succesvol kan broeden.

Ecologische afmeerboeien

Slechts weinig eilanden in de Galápagos Archipel laten zich bezoeken zonder gebruik te maken van één van de vele cruiseschepen die daarvoor in alle soorten en maten beschikbaar zijn. Van kleine scheepjes met plaats voor slechts enkele personen tot cruiseschepen met een capaciteit van honderd. Het voor anker

gaan van al die schepen zorgt echter voor veel schade aan het onderwaterleven. Vooral als er veel wind en/of stroming staat, krabt het anker over aanzienlijke afstand over de zeebodem, daarbij een spoor van vernielingen achterlatend aan de met allerlei levensvormen begroeide rotsen en koraalformaties.

Als proef heeft men afgelopen jaar op een aantal bezoekersites een dertigtal ecologische afmeerboeien geplaatst, waaraan cruiseschepen tot 250 bruto ton kunnen afmeren. De boeien zijn gemaakt van milieuvriendelijke materialen die niet corroderen. Bij gebleken geschiktheid zullen in totaal 70 ecologische

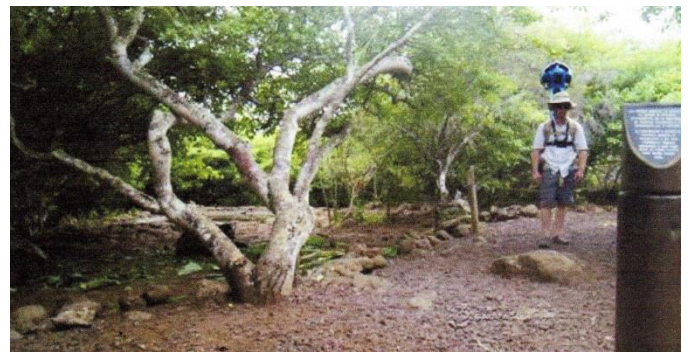
afmeerboeien op tien verschillende bezoekerslocaties aangebracht worden. Op de bij het persbericht geplaatste foto is een tweetal boeien met afgemeerde schepen zichtbaar, de ronde boeien zijn opvallend geel gekleurd en hebben een doorsnede van ruim een meter.

Controle en onderhoud bezoekerssites

Als bezoekend toerist sta je er niet bij stil, maar jaarlijks worden de bezoekerssites op een aantal eilanden aan een grondig onderzoek onderworpen om waar nodig onderhoud te plegen. Dit jaar waren de eilanden Santa Cruz, Rábida, Santiago, Isabela en Fernandina aan de beurt. Tijdens zo'n controle wordt naar een groot aantal zaken gekeken zoals bodemerosie, de conditie van de wandelroutes en informatieborden, de aanwezigheid van graffiti en de kwaliteit van houten wandelpaden, trappen en leuning, die je op een aantal eilanden aantreft. Ondanks de gedragsinformatie die de Galápagosbezoeker al bij aankomst op één van de luchthavens ontvangt, blijkt dat er nog steeds bezoekers zijn die zich bezondigen aan het aanbrengen van graffiti of hun naam in de bast van bomen of op Opuntia-cactussen krassen. Ook verwijderen de parkwachters tijdens deze controleronden zoveel mogelijk eilandvreemde plantensoorten en gaan ze op zoek naar (sporen van) ongewenste diersoorten zoals verwilderde geiten, honden en katten en knaagdieren zoals ratten en muizen.

Google Street View verovert de Galápagos

De foto bij het persbericht doet ietwat komisch aan. Een in korte broek en overhemd gehulde manspersoon loopt op stevige wandelschoenen over een pad van steenslag. Op zijn rug draagt hij een soort van rugzak en boven zijn met hoed bedekte hoofd torent een futuristisch ogend, fel blauw bouwwerk uit met maar liefst 15 camera's die rondom beelden kunnen vastleggen. Dit is de manier, waarop Google Street View de Galápagos in beelden vastlegt om de bijzondere natuur en landschappen aan de wereld te tonen. Een uitmuntend idee, want je moet er niet aan denken dat iedereen dit UNESCO Werelderfgoed zelf gaat bezoeken. De huidige 200.000 bezoekers per jaar, een aantal dat binnen een aantal jaren waarschijnlijk zal verdubbelen, is volgens velen immers al (veel) meer dan genoeg. Bent U benieuwd naar het resultaat? Ga dan naar onderstaande link:

[http://www.google.com/intl/nl/maps/about/behind_the_scenes/streetview/treks/galaagos-islands/.](http://www.google.com/intl/nl/maps/about/behind_the_scenes/streetview/treks/galaagos-islands/)

Fietsen voor Galápagos

Om de luchtvervuiling in de stadjes op de Eilanden, in het bijzonder Puerto Ayora tegen te gaan, stimuleert men de bewoners om de auto te laten staan en in plaats daarvan de fiets te gebruiken. De ambassade van Ecuador vroeg ons of wij hierover ideeën hadden. In ons bestuur werd gedacht aan de "witte" fietsen in het nationale park De Hoge Veluwe, die ter beschikking staan van de bezoekers, die ze op een groot aantal plaatsen in het Park kunnen oppikken en op andere daartoe aangewezen plaatsen ook weer kunnen achtergelaten. Zoiets zou in de eerste plaats voor Puerto Ayora van belang zijn. Ons bleek dat De Hoge Veluwe jaarlijks een aantal gebruikte, goed gereviseerde fietsen, meestal ongeveer 250 stuks, schenkt aan landen elders in de wereld zoals in het verleden Kenia. De KLM vervoert deze fietsen dan gratis naar het betreffende land. Dit jaar kwam Ecuador, met name de Galápagos Archipel, voor deze gift in aanmerking. Het heeft wel heel wat voeten in de aarde gehad, maar de fietsen zijn, zoals uit het plaatje blijkt, goed aangekomen en zeer in de smaak gevallen...

